

Medaljeparaden: Forsvarets Operasjonsmedalje

Forsvarets Operasjonsmedale er rund, fremstilt i bronse og viser på adversen riksvåpenet plassert over et oppadrettet sverd under riksvåpenet innskriften «Semper paratus» (Alltid forberedt). Reversen viser en åttetakket stjerne (kompassrosen). Medaljer tildeles for tjeneste i operasjonen utenfor Norges grenser.

Av John Monn

Medaljen er den samme ved alle operasjoner, men medaljebåndet varierer. Fargene i båndet representerer landets/områdets flaggfarger kombinert med de norske flaggfargene. Medaljen tildeles bare en gang for hver operasjon. Ved flere perioder i samme operasjonsområde utstyres medaljebåndet med et romertall som representerer antall perioder. Medaljen tildeles av Forsvarssjefen eller den han bemyndiger, og Operasjonsmedaljen erstatter Innsatsmedaljen

Pr. 31. desember 2006 har medaljen vært brukt ved åtte forskjellige operasjoner og med følgende båndstriper:

Medaljen ble innstiftet 1. april 2005 med noen endringer i statuttene 24. januar samme år. Fra statuttene siteres:

§ 1

Forsvarets operasjonsmedalje tildeles personell som har tjenestegjort sammenhengende i minimum 90 dager i en norsk enhet, eller multinasjonalt stabsledd i forbindelse med den internasjonale operasjonen. Innsatsen skal skje utenriks i et krigsteater, et operasjonsområde eller i en bestemt navngitt operasjon.

§ 2

Forsvarssjefen bestemmer hvilke operasjoner medaljen skal omfatte.

En mottaker kan kun tildeles medaljen én gang med samme medaljebånd. Påfølgende og eventuell tidligere tjenesteperioder i samme land markeres ved et romertall av metall festet på medaljebåndet og medaljens båndstripe. Tallet angir antall tjenesteperioder.

Medaljen kan tildeles utenlandsk personell som har inngått i den norske enhet. Søknad om slik tildeling sendes Forsvarssjefens medaljeråd.

Odd Helge Olsen ny president i BNBB

I den neste toårsperioden vil BNBB bli ledet av vår president, Odd Helge Olsen. Dette ble besluttet på det årlige møtet i Board of Nordic Blue Berrets (BNBB) som ble gjennomført i tiden 1. – 3. juni på Kungsholmen fort i Karlskrona.

Revolusjonens ansikt

Den 23. april 2007 kom nyheten om at Russlands første president, Boris Jeltsin, hadde gått bort. Hans bortgang markerer en symbolsk slutt på en overgangstid i Russlands nyere historie. Da han ble valgt til president i juni 1991, var Russland fortsatt en del av Sovjetunionen; da han gikk bort i 2007, var Sovjetunionen en saga blott og det nye Russland hadde begynt å reise seg etter det turbulente tiår som kommer til å huskes som Jeltsin-epoken.

Boris Jeltsin ble født 1. februar 1931 i Sverdlovsk oblast på østsiden av Ural-fjellene, på grensen mellom Europa og Asia. I sin politiske karriere opplevde Jeltsin mange store øyeblikk - og noen alvorlige nederlag. Fra 1976 til 1985 ledet han partiets arbeid i Sverdlovsk oblast, men Jeltsins politiske karriere skjøt først for alvor fart under Gorbatsjov. I 1985 ble han utnevnt til å lede partiorganisasjonen i Moskva. Denne posten ga ham adgang til viktigste politiske arenaer, men etter å ha røket ukklar med Gorbatsjov om tempoet på reformprogrammet ble han fjernet fra stillingen allerede etter to år. Mange trodde at Jeltsins politiske karriere dermed var over, men kjempene fra Ural kom tilbake. I 1990 meldte han seg ut av kommunistpartiet og stilte seg i spissen for reformkreftene. I juni året etter ble han med overveldende flertall valgt til Russlands første president.

Satset på økonomiske og sosiale reformer

Hans viktigste prøve kom to måneder senere. Den 19. august 1991 gjennomførte konservative krefter et statskupp, satte Gorbatsjov i husarrest og erklærte unntakstilstand. Med Gorbatsjov ute av spill var det

Jeltsin som modig stilte seg i spissen for motkreftene mot kuppet. Bildet av Jeltsin på barrikadene foran det hvite hus i Moskva gikk verden rundt. Etter tre dager ble kampen kronet med seier. Kuppet ble slått tilbake, og med Gorbatsjov politisk marginalisert var det Jeltsin som staket ut den videre kursen. I desember 1991 undertegnet Jeltsin sammen med lederne i Ukraina og Hviterussland en avtale som i praksis oppløste Sovjetunionen. Et nytt Russland var dermed født.

Jeltsin satset på omfattende økonomiske og politiske reformer og brukte sterke virkemidler for å få gjennomslag for sin politikk. I 1993 satte han inn panservogner for å få oppløst parlamentet og året etter sendte han russiske styrker til Tsjetsjenia for å tvinge republikken inn i Den russiske føderasjonen. Som følge av de økonomiske problemene reformene medførte falt Jeltsins popularitet til bunns og det var kun takket være støtten fra russiske oligarker at han ble gjenvalgt som president i 1996. I tillegg begynte helsen å skranke i den grad at Jeltsin fikk store problemer med å utøve sin makt. I 1998 led i tillegg hans økonomiske

politikk et alvorlig nederlag da Russland i praksis gikk konkurs. Forsøk på å bøte på problemene med å skifte statsministere i rask rekkefølge gav ingen løsning. Jeltsin fortsatte imidlertid å overraske like til det siste: Nyttårsaftnen 1999 overlot han styret til Vladimir Putin. Med dette tok Jeltsin-epoken en uventet slutt.

Demokratiutvikling

Etter å ha styrt Russland i mer enn åtte år overlot han Putin et helt annet land en han selv først hadde blitt valgt til å lede. Hans politiske valg bidro til å forandre både Russland og verden, men hans bidrag er langt i fra entydig. På den ene siden vil han bli husket som det nye Russlands fadder og mannen som gjorde slutt på det sovjetiske prosjektet; på den andre siden vil mange forbinde hans navn med den alvorlige krisen Russland gjennomlevde på 1990-tallet. Uansett om man likte Boris Jeltsin eller ikke, satte han sitt tydelige personlige preg både på Russlands, Europas og verdens nyere historie.

Jakub Godzimirski er seniorforsker ved Norsk Uterikspolitisk institutt, avdeling for russlandsstudier.